

DOKUMENTY A PROCESY V RÁMCI ŠVÉDSKÉHO PLÁNOVACÍHO SYSTÉMU I.

Irena Klingorová

Text navazuje na článek o územním plánování ve Švédsku uveřejněný v č. 5/21 tohoto časopisu, který obsahoval základní informace o švédském územním plánování. Navazující článek detailně popisuje procesy jednotlivých územně-plánovacích dokumentů v rámci švédského plánovacího systému, čímž rozvíjí základní informace, které byly představeny v kontextu celého územně-plánovacího systému v předchozím článku. První díl se věnuje regionálnímu plánování a plánování na úrovni komun, další díl naváže nejpodrobnějším plánováním na úrovni jednotlivých oblastí. Cílem je popsat jednotlivé dokumenty, přiblížit odpovědnost a angažovanost jednotlivých aktérů v rámci jednotlivých procesů, ukázat množství legislativních požadavků a souvisejících dokumentů potřebných k plánování na jednotlivých úrovních a jejich koloběh od vzniku přes proces schválení, následné uplatňování v praxi a možnosti jejich odvolání či změnění.

Švédský plánovací systém se podle zákona o plánování a stavbě (*Plan- och bygglagen – PBL*)¹⁾ skládá z **regionálního plánu** (*regionplan*) koordinujícího regionální²⁾ a částečně národní úroveň územního plánování, **obecného plánu** (*översiktsplan*) na úrovni komun³⁾ a **územních předpisů** (*områdestämmelser*) spolu s **podrobným plánem** (*detaljplan*) pro dílčí oblasti v rámci komun. Územní plánování na národní nebo nadnárodní úrovni zcela chybí. Z výše uvedených dokumentů jsou právně závazné pouze územní předpisy a podrobné plány. Regionální plán a obecný plán musí uvádět celkové směřování a být vodítkem pro následné detailnější plánování, legislativu nebo rozhodnutí. Každá úroveň plánování má své zásady a určený postup, jak se daná oblast reguluje a jakým způsobem se nakládá s odpovídajícími dokumenty. Většina těchto procesů je regulována v PBL, který doplňují nařízení či vyhlášky ze specializovaných oblastí, jako je například životní prostředí.

Regionální územní plánování

Regionální územní plánování zdůrazňuje meziobecní, regionální a meziregionální zájmy a významné strukturální podmínky v daném regionu. Zároveň

by také mělo přispět ke zvýšení znalosti a porozumění společenským změnám, které ovlivňují vývoj komun a regionů. Plánování regionálního rozvoje je regulováno v PBL a je doplněno několika dalšími zákony a předpisy, na základě kterých vznikají další doplňující plány, strategie a programy. S regionálním plánováním je spojena zejména strategie regionálního rozvoje, krajský plán regionální dopravní infrastruktury a programy regionální dopravy. V následujícím textu bude podrobněji rozebráno plánování na základě zákona PBL, tzn. regionální plán (*regionplan*) a strategie regionálního rozvoje (*utvecklingsplan*).

Regionální plán podle PBL

Regionální plán slouží k řešení otázek napříč komunami, kterými jsou infrastruktura, klima nebo regionální nabídka bydlení. PBL nařizuje regionální plánování pouze pro kraje Stockholm a Skåne, v ostatních krajích je využití této možnosti dobrovolné. Regionální plánování není určeno k omezení obecného plánování, jeho účelem je vytvořit základnu informací a podkladů a usnadňovat tak fyzické plánování komun. Regionální plán je také podkladem pro krajskou správní radu při posuzování, zda se komuny dostatečně koordinovaly v mezioblastních otázkách.

Odpovědnost

Za plánování na regionální úrovni je zodpovědný příslušný kraj, jehož povinností je vyhledat a analyzovat regionální problémy důležité pro fyzické prostředí kraje, například vytváření předpovědí a různých scénářů vývoje prostředí tak, aby byla vytvořena připravenost na různý společenský vývoj. Kraj rovněž předkládá dokumentaci o regionálních problémech důležitých pro fyzické prostředí krajské správní radě, dotčeným krajům a komunám, krajským úřadům veřejné dopravy a dalším dotčeným orgánům a zároveň poskytuje na vyžádání informace o regionálním územním plánování vládě a musí se vyjádřit k návrhům obecných plánů v rámci kraje v souvislosti s regionálním plánem.

Dokumenty

V krajích Stockholm a Skåne je za vypracování návrhu regionálního plánu nebo návrhu na jeho změnu odpovědný kraj. O přijetí nebo změně regionálního plánu potom rozhoduje krajská správní rada. V období mezi dvěma řádnými volbami do zastupitelstva musí kraj alespoň jednou přezkoumat, zda je regionální plán aktuální. Při tom si vyžádá spolupráci krajské správní rady a dotčených obcí. Krajská správní rada má povinnost poskytnout regionu informace o státních zájmech a zájmech na regio-

1) Zákon č. 2010: 900 vydaný Ministerstvem financí nabyl účinnosti dne 2. května 2011.

2) Regionální úroveň = úroveň v rozsahu celého regionu. Region je ve švédském kontextu autonomní jednotka s působností na určité zeměpisné oblasti a odpovídá kraji (*län*). Podle základní švédské ústavy (*Regeringsformen*) jsou také označovány jako „komuny na regionální úrovni“ a alternativní název je regionální komuna. Švédsko má celkem 21 regionů.

3) Komuna je samosprávná obec, která zahrnuje obvykle město či větší sídlo a jeho okolí, včetně dalších obcí bez vlastní samosprávy. V málo osídlených oblastech na severu země mají samosprávné obce značnou rozlohu. Rozvoj komuny se řídí obecným plánem.

nální úrovni, včetně jejich souvislosti s regionálním plánem, a dotčené obce musí předložit své názory na obecní zájmy, které mohou být relevantní při hodnocení aktuálnosti. Regionální plán není závazný, ale musí poskytovat vodítka pro rozhodování o obecných plánech, podrobných plánech a územních předpisech. V obecném plánu navíc může plnit důležité funkce na podporu regionální perspektivy.

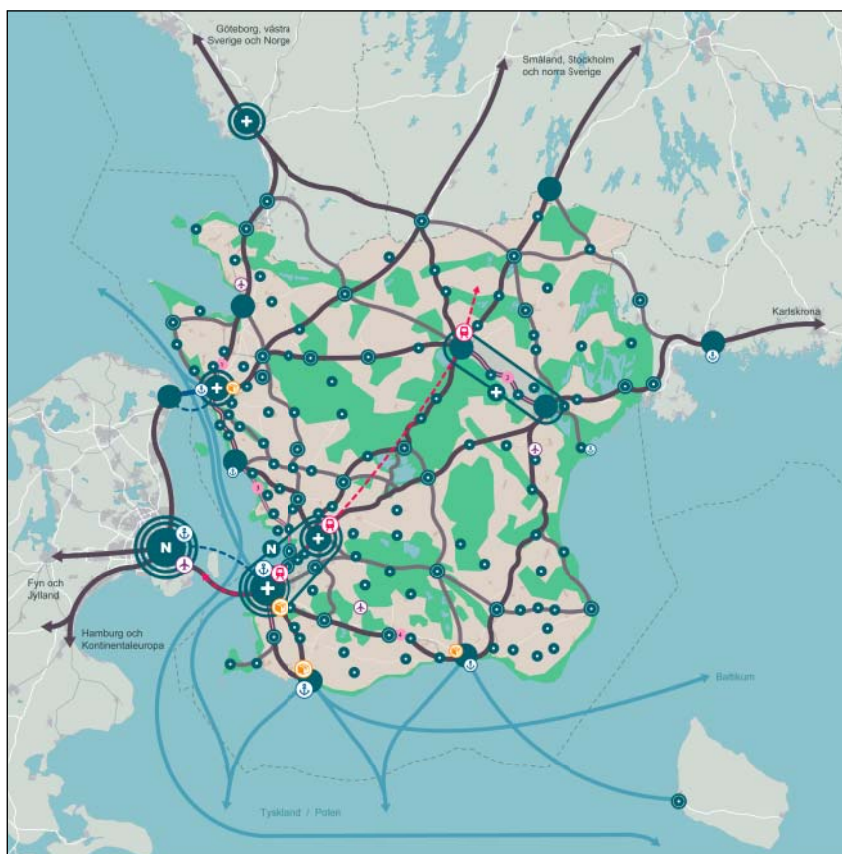
Regionální plán musí uvádět základní rysy využívání půdy, vodních ploch a pokyny pro umístění budov a struktur, které jsou nějakým způsobem pro kraj významné, a zároveň stanovuje, jak byly zohledněny veřejné a národní zájmy a standardy kvality životního prostředí v souladu s environmentálním kodexem. Z plánu musí být jasné, jak byl plán koordinován se strategií regionálního rozvoje, krajským plánem regionální dopravní infrastruktury, programy distribuce dopravy a obecními pokyny pro nabídku bydlení, stejně jako se státními, regionálními a obecními cíli, plány a programy důležitými pro udržitelný rozvoj v kraji. Nedílnou součástí regionálního plánu je také postup, jak má být plán realizován. Pokud se předpokládá významný dopad na životní prostředí, musí kraj v regionálním plánu uvést důsledky pro životní prostředí. Spolu s vydáním regionálního plánu je také vydáno přezkumné stanovisko krajské správní rady. Pokud krajská správní rada určitou část regionálního plánu nepřijala, musí být v plánu označena.

Proces regionálního plánování

Při vypracování regionálního plánu, případně jeho změny nebo dodatku, platí pro proces vzniku, konzultací a přezkumu stejně požadavky jako pro obecný plán – viz kapitola níže. Jediný rozdíl je v tom, že regionální plán musí být vystaven veřejnosti po dobu nejméně tří měsíců.

Role krajské správní rady

Krajská správní rada (*länsstyrelsens*) je státním aktérem, který podle definice v PBL chrání a koordinuje zájmy státu v procesu plánování, odpovídá za monitorování otázek týkajících se národních zájmů, norem kvality životního pro-

Zdroj: www.urveckling.skane.se

Ukázka regionálního plánu pro Skåne

středí, rozvoje venkova v pobřežních oblastech, meziobecních zájmů, stejně jako otázek týkajících se zdraví a bezpečnosti a rizika nehod, povodní nebo eroze. Krajská správní rada rovněž poskytuje komunám a regionům plánovací dokumenty a odpovídá na jejich dotazy v oblasti územního plánování.

Speciální, a ve Švédsku velmi významnou, oblastí v rámci regionálního plánu je klima a udržitelný rozvoj. Krajská správní rada odpovídá za regionální a meziobecní problémy spojené s touto tematikou, kterými jsou například přizpůsobení se změnám klimatu nebo práce s regionálními strategiemi v oblasti klimatu a energetiky. Pokud se v regionu tato témata řeší, měla by být v regionálním plánování zohledněna, zdůrazněna a mělo by se na nich stavět, respektive by se tyto dokumenty měly vzájemně doplňovat.

Vztah státní a regionální úrovně

Úkolem krajské správní rady je vyhodnocení regionálního plánu vůči státním zájmům, které mohou být relevantní pro aktuálnost regionálního plánu. Závěrem tohoto vyhodnocení

je zpráva, tzv. test aktuálnosti, jehož cílem je identifikovat jakékoli nově vzniklé podmínky pro plánování, například nový národní zájem, a ověřit, zda jsou záměry v regionálním plánu stále relevantní.

Vztah regionální úrovně a úrovně komun

Je-li k dispozici regionální plán, může jej krajská správní rada použít jako základ pro plánování jednotlivých komun, a tím zajistit, aby regionální zájmy a perspektivy vstoupily pomocí obecného nebo detailního plánu do procesu fyzického územního plánování. Odpovědností rady je zároveň i proces opačný, tedy posouzení, zda jsou obecné plány slučitelné s regionálním plánem.

Vztah regionální úrovně a podrobného plánu

Při posuzování podrobných plánů vůči regionálním plánům musí existovat úzká spolupráce mezi krajskou správní radou a regionálními plánovacími orgány, přičemž by krajská správní rada měla převzít iniciativu pro konzultace týkající se dané problematiky.

Pokud chce komuna pořídit podrobný plán, který je v rozporu s regionálními zájmy, může krajská správní rada podrobný plán přezkoumat a prověřit, zda byla regulace takových záležitostí vhodným způsobem koordinována. Na tyto nedostatky upozorňuje krajskou správní radu většinou orgán regionálního plánování. Pokud krajská státní správa rozhodne, že koordinace neproběhla vhodným způsobem, podrobný plán odvolá.

Strategie regionálního rozvoje

Ve všech krajích musí plánování regionálního rozvoje probíhat v souladu se zákonem o odpovědnosti za regionální rozvoj, podle kterého jsou regiony odpovědné za rozvoj vypracováním strategií regionálního rozvoje. Stejný zákon mimo jiné vyjasňuje, jak má být práce v oblasti regionálního růstu prováděna, kdo za ni odpovídá a co je součástí práce v oblasti regionálního rozvoje. Ve Švédsku se v posledních letech zvýšil zájem regionálních zástupců i zástupců komun o koordinaci při práci na regionálním růstu.

Strategie regionálního rozvoje musí být komplexním dokumentem, který zahrnuje regionální rozvoj v jednom nebo více krajích. Strategii regionálního rozvoje je třeba pravidelně aktualizovat. Strategie musí být přezkoumána alespoň jednou mezi každými volbami do krajského a obecního zastupitelstva. Proces vývoje strategie regionálního rozvoje plní důležitou funkci fóra pro aktualizaci a upozorňování na regionální problémy. Strategie musí být koordinována mimo jiné s obecným plánováním komun, krajskými plány regionální dopravní infrastruktury nebo s regionální energetickou koncepcí.

Spolupráce mezi krajem, krajskou správní radou a komunou

Zákon o odpovědnosti za regionální rozvoj stanovuje, že strategie regionálního rozvoje musí být připravena ve spolupráci jak s komunami, tak s krajskou správní radou a dalšími příslušnými státními orgány. Region, který je

zodpovědný za regionální růst, je povinen připravit a stanovit strategii regionálního rozvoje a koordinovat úsilí o její implementaci, rozhodovat o použití vymezených státních fondů na práce související s regionálním růstem a sledovat, vyhodnocovat a každoročně hlásit výsledky práce na regionálním růstu regionu. Strategie musí fungovat jako vodítko pro komuny, společnosti, úřady a organizace. Krajské správní rady jsou povinny poskytnout regionu potřebnou podporu pro plánování regionálního rozvoje a plánování regionální infrastruktury.

Prostorové perspektivy v plánování rozvoje

Vytvořením společného strukturálního obrazu, takzvané prostorové perspektivy, lze zjednodušit práci při obecném plánování v kontextu regionálního plánu. Regionální prostorová perspektiva se ve většině případů sestává ze strukturálních map, které geograficky zobrazují regionální priority. Společný strukturální obraz má za cíl usnadnit pochopení cíle strategie pomocí prokázání významných strukturálních podmínek a ukázat cestu, jak má být daného cíle dosaženo. Zároveň by měl mít schopnost konkrétně sdělit regionální cíle a perspektivy na základě geografických podmínek.

Vzorový příklad – strategický plán rozvoje Flemingsbergu

V regionálním plánu rozvoje Stockholmu 2050 je Flemingsberg určen jako regionální centrum města a důležité centrum v jižním Stockholmu. Plán rozvoje Flemingsbergu představuje celkovou myšlenku rozvoje této oblasti a vychází z rozvojového programu, který byl vytvořen spoluprací tří regionů (Stockholm, Botkyrka a Huddinge). Primární myšlenkou plánu je, aby se postupně budované projekty navzájem propojovaly, což je popisováno jako důležitá součást vytváření dlouhodobě udržitelného a atraktivního městského rozvoje. Dotčené komuny mají tímto plánem jasně stanovený účel spolupráce, kterým je společně vytvořit holistický přístup k otázkám plánování.

Obecné plánování

Obecné plánování je koncept fyzického plánování ve Švédsku, který naznačuje směr dlouhodobého rozvoje fyzického prostředí v rámci celé oblasti komuny. Jeho hlavním úkolem je poskytnout návod, jak mají být využívány pozemky a vodní plochy a jak má být využíváno, rozvíjeno nebo případně konzervováno zastavěné prostředí. Dále musí uvádět, jak bude komuna plnit národní zájmy, jak bude dodržovat současné standardy kvality ži-

Ukázka strategického plánu rozvoje pro Flemingsberg – obecná část

votního prostředí, jak hodlá uspokojit dlouhodobou potřebu bydlení a jakým způsobem vymezí vhodné oblasti pro rozvoj venkova v pobřežních lokalitách, kde lze zrušit ochranu pláží.⁴⁾

Veřejné zájmy

Povinností obecného plánu je poskytnutí komplexní informace o zohlednění veřejných zájmů, tj. společných zájmů společnosti, které je třeba brát v úvahu a dodržovat při každém plánování. Klíčovým veřejným zájmem je využití pozemků a vodních ploch k účelům, pro které jsou tyto oblasti s ohledem na přírodu, polohu a potřeby veřejnosti nejvhodnější. Naopak by se mělo předejít tomu, aby individuální zájmy bránily rozvoji, který je považován za veřejný zájem.

Udržitelný rozvoj

Obecné plánování je silným nástrojem při práci s udržitelným rozvojem a má ústřední úlohu v úsilí o dosažení udržitelnější společnosti. Klíčovým nástrojem při procesu směřujícím k dosažení udržitelného rozvoje je hodnocení životního prostředí. Základní plánovací rámec pro práci s udržitelným fyzickým plánováním je stanoven v PBL.

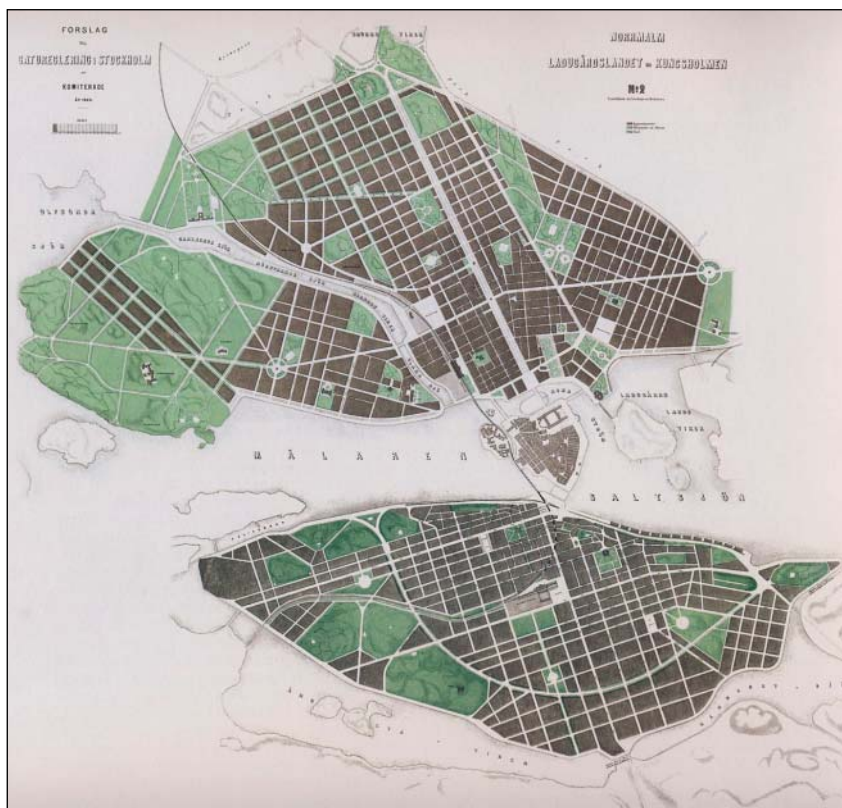
K udržitelnému rozvoji existují různé způsoby přístupu. Komuna by proto měla jasně formulovat svůj vlastní přístup k udržitelnému rozvoji a de-

finovat, co jednotlivé dimenze představují na základě místních podmínek a s ohledem na národní a regionální cíle, které považuje za relevantní.

Obecný plán

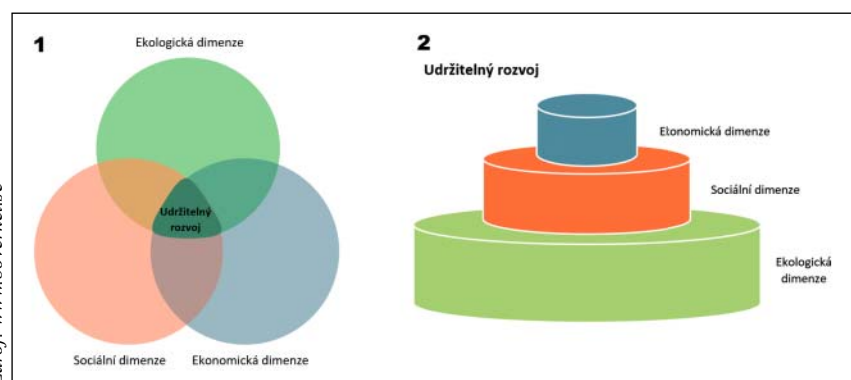
PBL obsahuje přesná ustanovení o tom, co přesně má být v plánu vykázano a jak má být proveden proces vypra-

cování nového nebo změny stávajícího plánu. Obecný plán má důležitou roli jako dokument a průvodce udržitelnější budoucností, jeho koncepce by měla předurčovat ekologicky, ekonomicky a sociálně udržitelný rozvoj spolu s uvážením různých veřejných zájmů. Obecný plán je významným strategickým dokumentem v oblasti rozvoje komuny, proto je zásadní, aby byl stále aktuální. Toho je dosaženo procesem průběžné-

Ukázka obecného plánu Stockholmu z roku 1866, tzv. Lindhagenův plán

Zdroj: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Lindhagenplanen>

Různé přístupy k dosažení udržitelného rozvoje. (1) Klasický přístup k udržitelnému rozvoji – všechny dimenze ve vzájemné fázi; (2) dosažení udržitelného rozvoje pomocí ekologické dimenze poskytující podmínky pro ostatní rozměry. V tomto modelu je sociální dimenze často uváděna jako cíl a ekonomická dimenze jako prostředek

ho plánování, jehož přirozenou součástí je průběžné sledování a vyhodnocování účinků obecného plánu.

Odpovědnost

Povinností každé komuny je mít aktuální obecný plán, který pokrývá celou její plochu. Musí odrážet názor politické většiny a musí o něm rozhodnout rada komuny. Obecný plán není závazný, musí ale poskytovat vodítka pro rozhodování o tom, jak mají být využívány pozemky a vodní plochy a jak má být využíváno, rozvíjeno, případně konzervováno zastavěné prostředí.

4) Ochrana pláže (*strandskyddet*) má dva účely: zajistit dlouhodobý přístup veřejnosti k plážovým oblastem a zachovat dobré životní podmínky pro život zvířat a rostlin. PBL nařizuje ochranu oblasti obvykle 100 metrů od pobřeží, a to jak na souši, tak ve vodní oblasti. V tomto ochranném pásmu je zakázána jakákoliv stavební činnost.

Dokumenty

Obecný plán se skládá ze tří částí, kterými jsou mapa (grafická část), popis plánu (textová část) a revizní stanovisko krajské správní rady. Tyto hlavní dokumenty doplňují doklady o rozhodnutí managementu při přijímání obecného plánu, kterými jsou zpráva o konzultaci, zvláštní prohlášení a souhrnný protokol ze zápisu s rozhodnutím o přijetí. Obecný plán musí být srozumitelný a jasný pro širokou část aktérů, kteří do procesu územního plánování vstupují. Tomu napomáhá promyšlený a přehledný design, který zvyšuje jeho čitelnost, a tím umožňuje i laikům plánu porozumět. Pokud obecný plán obsahuje zákonem vyžadované části a lze jasně odvodit jeho význam a důsledky, má komuna prakticky volnou ruku a plán může navrhnout na základě svých potřeb. Je však důležité snažit se obecný plán zjednodušit a jasně rozlišovat mezi samotným plánem a jeho podklady, aby obecný plán nebyl vnímán jako příliš rozsáhlý a přetížený detailními informacemi. V opačném případě hrozí, že bude pro uživatele plánu nejasný, v horším případě zavádějící.

Textová část, tedy popis plánu, obsahuje strategické úvahy o obecných problémech a problémech komuny spolu s požadavky na obsah, které pro obecný plán existují. V grafické části musí být zaznamenány základní rysy předpokládaného využití pozemků a vodních ploch pro celou plochu komuny. Pro přehlednost může tato část obsahovat více map. Plán může být pro určitou část vykazován s jinou mírou podrobností než pro komunu jako celek.

Archivace

Pokud rozhodnutí o přijetí nebo změně obecného plánu nabude právní moci, je komuna dle PBL povinná neprodleně zaslat určité dokumenty mimo jiné Národní radě pro bydlení, výstavbu a plánování a krajské správní radě. Tyto dokumenty musí být vhodné k archivaci. Obecný plán podléhá archivaci v souladu s archivačním zákonem, protože se jedná o oficiální rozhodnutí. To znamená, že dokument v takovém případě lze archivovat v papírové formě, nebo ve formátu PDF/A. Odpovědnost za

archivaci nese komuna. Obecné plány podléhají dlouhodobé archivaci (více než 10 let).

Model pro obecný plán

Model pro obecný plán (dále OP model) je jednotný návod na vytvoření obecného plánu, jehož autorem je Národní rada pro bydlení, výstavbu a plánování. OP model ukazuje, jak strukturovat informace o geografických plánech jednotným způsobem, aby se vytvořil jednotný podklad k digitální výměně informací a efektivnějšímu procesu plánování a rovněž se splnily všechny požadavky PBL. Hlavním záměrem je, aby byl model flexibilní a aby jej mohly používat všechny komuny pro různé úrovně obecného plánování. V současné době většina komun ve Švédsku pracuje s digitálními plány, protože výhody práce s digitálními verzemi převažují.

OP model 2.1

Aktuální verze OP modelu je označena 2.1 a byla zveřejněna v srpnu 2020. Tento model je aktuálně pouze doporučením, jak lze plánovou mapu sestavit a které koncepty jsou vhodné k použití. Vizí do budoucna je model dále rozvíjet a poté ho ustanovit závazným pro regionální fyzické plánování pomocí PBL a prováděcích předpisů, protože pokud existuje jednotný model určující koncepty, které je vhodné

použít, je proces zefektivněn časově, finančně i v oblasti lidských zdrojů. Další výhodou OP modelu 2.1 je zjednodušení kontroly obecného plánu krajskou správní radou.

PBL uvádí tři základní aspekty, které musí být v obecném plánu obsaženy. Jedná se o zaměření rozvoje, využívání půdy a vody, národní zájmy, rozvoj venkova v oblasti pobřeží (*LIS – landsbygdsutveckling i strandnära lägen*) a další hodnoty. Každý aspekt dále obsahuje řadu kategorií, které by měly být při plánování obecného plánu použity.

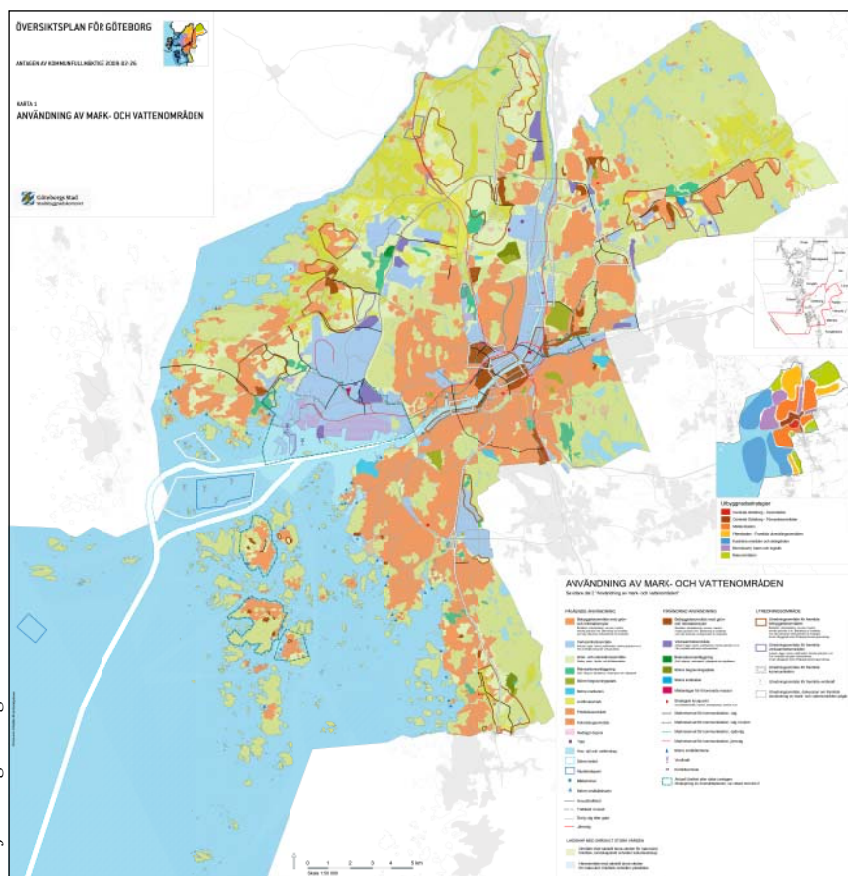
OP model 2.1 nahrazuje OP model 2.0, který byl vydán v únoru 2020. Na samotném modelu byly ve skutečnosti provedeny jen drobné úpravy, z nichž nejzásadnější je doplnění modelu o databáze, které usnadňují digitálně sestavit a uložit obecný plán v souladu s OP modelem, což zaručuje kompatibilitnost různých obecných plánů. Databáze obsahuje všechny vrstvy, které jsou v OP modelu 2.1 popsány a které je možno použít při vlastním plánování.

Proces obecného plánování

Rozvoj společnosti, nové znalosti a informace znamenají vznik nových podmínek pro plánování obce. Proto kromě vytvoření nového či změny stávajícího obecného plánu patří do jeho životního

Model zobrazující dokumenty, které jsou součástí obecného plánu

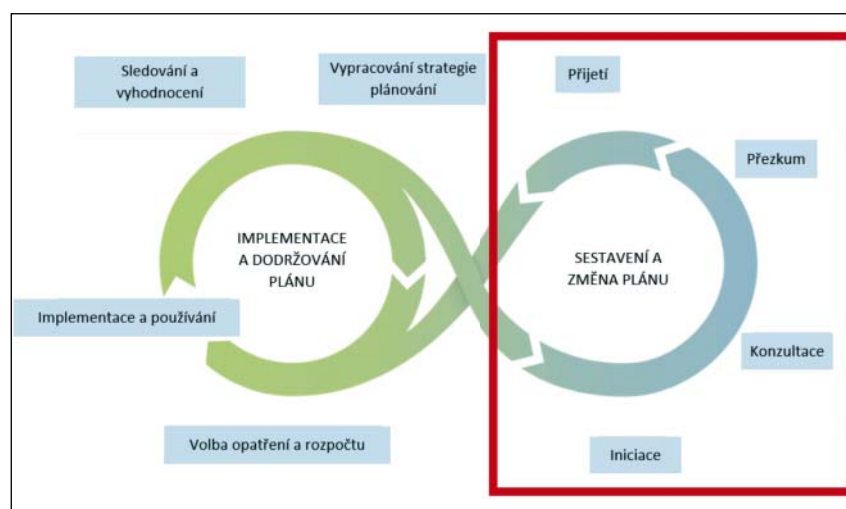
Obecný plán komuny Göteborg – část využití území

cyklu i jeho implementace, sledování a průběžná revize. Nedílnou součástí je také strategické hodnocení životního prostředí, na které je v obecně v severovýchodních zemích kladen velký důraz. Obecný plán má zásadní roli jako hlavní dokument a zároveň průvodce pro udržitelnou budoucnost. PBL obsahuje ustanovení o tom, co všechno má být součástí obecného plánu a jak se má provádět proces jeho vypracování nebo změny.

Vytvoření a změny obecného plánu

Komuna se v závislosti na potřebách a požadavcích může rozhodnout, zda bude vypracovávat nový obecný plán, nebo změnit jeho části. Proces kolem obecného plánu je upraven v PBL. Pokud je potřeba vykazovat určité části přehledového plánu celé komuny s jinou úrovní podrobnosti než pro komunu obecně, je to možné. Díky procesu změny obecného plánu může komuna pracovat s aktuálními problémy plánování a udržovat tak plán aktualizovaný.

Je však důležité, aby byly změny při aktualizaci zapracovány do obecného plánu, aby měla komuna celkový obraz o budoucím rozvoji. Proces změny obecného plánu je do značné míry stejný jako vypracování nového obecného plánu. Rozdíl je v tom, že pokud se návrh novely týká pouze určité části komuny, je čas na přezkoumání plánu šest týdnů místo dvou měsíců.

Proces vzniku obecného plánu

I. Iniciační práce na obecném plánu

V počáteční fázi vzniku obecného plánu je třeba vyjasnit rámec pro plánovací práce. Obecný plán je plán celé komuny, což znamená, že musí být zapojeno několik správ v obecní organizaci společně s veřejností. Jejich koordinace se velmi usnadní tím, pokud je rámec projektu uveden již ve fázi příprav. V této fázi vzniká takzvaný plán projektu, který by se měl mimo jiné zabývat i tím, které administrativy se mají zapojit, jak by měla vypadat organizace projektu, časový harmonogram a zda existuje dostatečný rozpočet pro jednotlivé cíle.

Vytvoření nového nebo změna současného obecného plánu

V závislosti na potřebách obecného plánování se komuna může rozhodnout vypracovat nový plán nebo pouze změnit některé jeho části. Kompletně nový obecný plán by měl být sestaven v případě, kdy chce komuna zkoumat nový směr rozvoje, aby bylo možné zobrazit jeho důsledky pro komunu jako celek. Pokud je třeba obecný plán revidovat pro definovanou geografickou oblast nebo pro zvláštní veřejný zájem, postačí pouze jeho změna. Pokud je třeba obecný plán aktualizovat ve větší míře nebo se skládá z mnoha změn, může být místo toho vhodnější vypracovat nový obecný plán.

Pro změnu plánu platí stejné požadavky jako pro kompletně nový obecný plán pro celou komunu, kromě toho, že se

komuna může rozhodnout návrh pouze oznámit a nechat jej k dispozici ke kontrole po dobu nejméně šesti týdnů. Pokud změna ovlivňuje obecný plán jako celek a zahrnuje změny dříve vytvořených záměrů, musí tato změna rovněž uvádět souvislosti a důsledky pro obecný plán jako celek. Pokud tomu tak není, měl by vzniknout nový obecný plán.

V oblastech s komplikovanějšími podmínkami, kde je třeba záměry hlásit podrobněji než pro komunu obecně, lze plán vydat v detailnější podobě. Hlubkovou studii lze vypracovat například pro městské oblasti nebo části komun, kde existují velké koncentrace různých zájmů a nároků. Dobrým příkladem mohou být pobřežní oblasti se silným stavebním tlakem a velkými hodnotami ochrany. Obecný plán zaměřený na větší detail, též zvaný hlubková studie, může být alternativou ke zvládnutí hlavních rysů plánované rozvojové oblasti, kde komuna nechce nebo nemůže vypracovat detailní plán pro celou oblast. Čím více komuna pracuje se specializacemi a detailem, tím více se obecné plánování stává konkrétnějším, což zvyšuje porozumění občanů o záměrech komuny s budoucím využíváním půdy.

Doplňěk obecného plánu ve formě zvláštního veřejného zájmu

Obecný plán lze změnit přidáním zvláštního doplňku tak, aby vyhovoval konkrétnímu veřejnému zájmu. Tímto postupem lze doplnit veřejný zájem, který není v aktuálním plánu dostatečně řešen. Příklady témat, které lze řešit prostřednictvím doplňků, jsou například větrná energie, povodňová rizika a rozvoj venkova v pobřežních oblastech. Doplňěk musí pokrývat celou komunu. Postup pro vytvoření doplňku je stejný jako u územního plánu celé obce.

II. Konzultace obecného plánu

Konzultace je nedílnou součástí procesu obecného plánu. Začíná dialogem nad prvními myšlenkami o plánu a končí sepsáním konzultační zprávy. V rámci konzultací probíhají také delimitační konzultace pro posuzování vlivů na ži-

votní prostředí a diskuse s tím spojené. Účelem konzultace je vytvořit co nejlepší základ pro rozhodování a poskytnout příležitosti pro transparentnost plánu.

Počáteční dialog v různých fázích

Návrh plánu je nutno konzultovat s krajskou správní radou, regionem a dotčenými komunami. Konzultace musí být umožněna také členům komun⁵⁾ a dalším orgánům, sdružením a jednotlivcům, kteří mají o návrh zájem. Rozsah a zaměření konzultací musí být přizpůsoben úkolům plánování, které je třeba vyřešit při jednotlivých konzultacích. Velmi významnou roli ve fázi konzultace hrají i občané, kteří mohou přispět cennými informacemi a komentáři. Národní rada pro bydlení, výstavbu a plánování sestavila pokyny týkající se dialogu s občany, které obsahují rady a tipy, na co je třeba myslet v různých fázích procesu dialogu.

Dialog mezi státem a komunou

Obecný plán je ukázkovou příležitostí pro dialog mezi státem, který zatupuje krajská správní rada, a komunou. Stát musí před započítím dialogu dodat jasné podklady, na základě kterých může být vedena diskuse o způsobu plnění národních zájmů. Pouze v obecném plánu je možné získat jasný obraz o tom, jak národní zájem dosáhne souladu s rozvojem komuny. V dialogu s krajskou správní radou může komuna vyjádřit svůj názor na omezení obecného plánu ze strany státu a společně mohou jasněji definovat nároky na to, z čeho se hodnoty národního zájmu skládají. Zároveň musí komuna v plánu uvést, jak vnímá národní zájem. Pokud má krajská správní rada na obecný plán jiný názor než komuna, uvede sporné body či oblasti ve stanovisku k obecnému plánu. Toto stanovisko je pak předloženo při přezkumu návrhu plánu a je zároveň i nedílnou součástí obecného plánu jako celku.

Role krajské správní rady

Kromě toho, že krajská správní rada koordinuje a pečuje o zájmy státu, má také za úkol poskytovat plánovací dokumenty a rady ohledně veřejných zájmů v souladu s PBL a v případě potřeby musí poskytnout také rady k aplikaci PBL.

Role krajské správní rady ve fázi konzultací:

- koordinuje zájmy státu,
- dodává dokumentaci národních a regionálních cílů a zájmů a radí v případě veřejných zájmů,
- vede delimitační konzultace o posuzování vlivů na životní prostředí,
- pracuje na plnění národních zájmů a dodržování standardů kvality životního prostředí,
- podporuje komunu z hlediska rozvoje venkova v pobřežních oblastech,
- koordinuje témata týkající se využívání půdy a vodních ploch mezi komunami,
- stanovuje jasné informace na konzultaci,
- vede spolupráce mezi komunami směrem k dosažení národních a regionálních cílů,
- zahajuje včasný dialog pro lepší koordinaci,
- poskytuje a vytváří novou plánovací dokumentaci,
- usiluje o návrhy, které jsou maximálně vhodné pro lidské zdraví a bezpečnost,
- poskytuje rady ohledně aplikace všech částí PBL,
- konzultace s jinými zeměmi v případě dopadu záměru na životní prostředí v jiné zemi,
- vydává stanovisko krajské správní rady během konzultace.

III. Přezkum před přijetím obecného plánu

Po zapracování změn, úprav a připomínek z fáze konzultací do návrhu obecného plánu je komuna povinná nechat tento dokument před přijetím přezkoumat, a to včetně prohlášení o vlivu na životní prostředí a zprávy o konzultaci. V této fázi musí návrh plánu splňovat požadavky legislativy na obsah a design.

Doba přezkumu je minimálně dva měsíce, nic však nebrání v jejím prodloužení, zejména pokud je například velký zájem veřejnosti nebo pokud chce komuna čas na další dialog. Komuna je povinná oznámit přezkum návrhu plánu formou vyvěšení oznámení na úřední desku

5) Členem komuny je ten, kdo je v ní registrován, vlastní v ní nemovitost, platí obecní daň nebo je občan jednoho z členských států Evropské unie a má v komuně bydliště, i když zde nemá zapsaný trvalý pobyt.

komuny a rovněž tento záměr zveřejnit v místních novinách. V oznámení musí být uvedeno, kde je návrh plánu k dispozici k přezkoumání, přesné období pro přezkum a způsob předkládání připomínek k plánu. Komuna rovněž musí zaslat oznámení spolu s návrhem plánu krajské správní radě, regionu a dotčeným obcím nejpozději v den, kdy je oznámení vyvěšeno na úřední desce komuny. Oznámení musí být učiněno v souladu s odpovídající legislativou. Každý, kdo chce k návrhu plánu předložit připomínky, musí tak učinit písemně během období přezkumu. Pokud se jedná o změnu obecného plánu, je povinnost hlásit spojení a důsledky pro obecný plán jako celek. Pro jednoduché změny plánu lze použít jednodušší postup, kdy je dostačující čas na přezkum šest týdnů místo dvou měsíců.

Po období přezkumu komuna shrmáždí ve zvláštním prohlášení názory a připomínky, které z přezkumu vzešly, a zároveň předloží návrhy jejich řešení. Toto zvláštní prohlášení musí být připojeno k ostatním dokumentům obecného plánu. Pokud v návrhu plánu nelze splnit připomínky obdržené během období přezkumu, mělo by to být konkrétně odůvodněno. Pokud se návrh plánu po období přezkumu výrazně změní, je povinností komuny nechat návrh znovu přezkoumat.

Role krajské správní rady během období přezkumu před přijetím obecného plánu

Obecný plán je nejen soubor informací pro komuny, ale také pro stát o vhodném využívání půdy a vody a rozvoji budov. Během přezkumného období předloží krajská správní rada své komentáře a připomínky v přezkumném stanovisku, ve kterém uvede, zda:

- návrh nespĺňuje národní zájem,
- návrh může přispět k nedodrţování normy kvality ţivotního prostředí,
- vymezení oblastí pro rozvoj venkova v oblastech blízko pobřeží není v souladu s kodexem ţivotního prostředí,
- otázky týkající se využívání půdy a vodních ploch, které se týkají dvou nebo více obcí, nejsou vhodným způsobem koordinovány,

- budova nebo stavební konstrukce se stává nevhodnou s ohledem na lidské zdraví nebo bezpečnost nebo riziko nehod, povodní nebo eroze.

Účelem revizního stanoviska krajské správní rady je, aby byla komuna informována o tom, které části obecného plánu nejsou v souladu se státními zájmy a neměly by tedy být dále rozvíjeny. Celé revizní prohlášení musí být k návrhu plánu přidáno před přijetím, aby komuna měla plnou představu o tom, zda krajská správní rada má k návrhu plánu významné námitky.

Pokud existují námitky krajské správní rady v revizním stanovisku před přijetím návrhu plánu, musí to být uvedeno v plánu formou poznámky, že existuje určitý názor na určitou oblast ve spojení s odkazem na revizní stanovisko, ve kterém jsou názory krajské správní rady podrobněji rozpracovány. Komuna musí oznámit revizní stanovisko krajské správní rady spolu s obecným plánem. Při přezkumu správní rada kraje rozhodne, zda byly názory a připomínky z revizního stanoviska splněny. Pokud ne, krajská správní rada znovu zváží důvody komuny vůči diskutabilním zájmům a po konzultaci by měla prohloubit svou analýzu váhy a vymezení národních zájmů, aby měla co nejlepší základ pro své konečné přezkoumání.

IV. Přijetí obecného plánu

Rada komuny – klíčový subjekt

O přijetí a změnách obecného plánu vždy rozhoduje rada komuny.⁶⁾ Jakmile uplyne doba pro odvolání, aniž by se kdokoli odvolal nebo pokud byla všechna odvolání přezkoumána a zamítnuta, plán se stává konečným a platným. Nejpozději druhý den po provedení zápisu o rozhodnutí o přijetí obecného plánu musí být zveřejněno oznámení na úřední desce a samotný plán musí být zveřejněn na webu komuny a fyzicky zpřístupněn ve veřejných prostorách, případně jinde. Jakmile je vyhlášeno rozhodnutí o přijetí obecného plánu, je povinností komuny poslat oznámení a výpis z rozhod-

nutí krajské správní radě, a to nejpozději následující den.

Odvolání

Protože obecný plán není právně závazný, nelze se odvolat proti jeho obsahu. Odvolání lze podat pouze z formálních důvodů, tedy pokud obecný plán nebyl vytvořen zákonným způsobem nebo pokud o něm rozhodl jiný orgán v rámci komuny než rada komuny. Odvolání musí být správnímu soudu doručeno do tří týdnů ode dne, kdy bylo na úřední desce komuny zveřejněno oznámení o platnosti. Po dobu odvolání musí být na úřední desce oznámeno, že plán podléhá odvolacímu řízení. Proti rozhodnutí rady komuny o přijetí obecného plánu se mají právo odvolat všichni členové komuny. Odvolání se podává písemně správnímu soudu. Pokud místo toho bylo doručeno komuně, ta je povinna věc postoupit správnímu soudu k přezkoumání.

Pokud je odvolání shledáno jako oprávněné, rozhodnutí o přijetí plánu se v plném rozsahu ruší. To znamená, že je nutné předělat jednu nebo více fází procesu obecného plánu. Není-li autor odvolání s rozhodnutím správního soudu spokojen, může se odvolat nejprve k odvolacímu soudu a nakonec k Nejvyššímu správnímu soudu. Zruší-li správní soud nebo odvolací soud přijetí obecného plánu, může se proti rozhodnutí soudu odvolat komuna a její členové, proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se odvolat nedá.

Kroky komuny po přijetí obecného plánu

Do šesti týdnů poté, co rozhodnutí o přijetí obecného plánu nabylo právní moci, musí být Národní radě pro bydlení, výstavbu a plánování, krajské správní radě, geodetickému úřadu, regionu a dotčeným obcím zaslány následující dokumenty ve stavu vhodném k archivaci:

1. Obecný plán (grafická + textová část)
2. Revizní stanovisko krajské správní rady
3. Konzultační zpráva
4. Zvláštní prohlášení komuny
5. Výpis ze zápisu s rozhodnutím o přijetí

6) Rada stojící v čele komuny – *kommunfullmäktige*. Jako ekvivalent pro Česko by se rada komuny dala přirovnat k obecní radě.

Implementace a dodržování plánu

Záměry a opatření přijatého obecného plánu by měly být rozděleny na to, co má být implementováno v blízké době a co bude implementováno v delší časové perspektivě. Převládající politická většina rozhoduje o tom, co a jakým tempem bude realizováno, jakými zdroji a kolik peněz z rozpočtu komuny bude uvolněno. Účinky, respektive výsledky, k nimž obecní plán vede, by měly být průběžně sledovány a vyhodnocovány, aby mohlo dojít k posouzení aktuálnosti plánu. Komuna by při tom měla posoudit, zda obecný plán podporuje stanovená rozhodnutí, nebo zda by mělo dojít k jeho změně. PBL určuje odpovědným za sledování obecného plánu radu komuny, která vypracovala plánovací strategii.

jich použití. Pokud tomu tak je a plán nemá jasnou a jednoduchou strukturu pochopitelnou pro každého, lze místo obecného plánu použít jako podklad pro přidružené práce například strategický plán, kde je plánovací základ nezávislý (viz kapitola IV. Strategické plánování), nebo vytvořit krátkou verzi plánu obsahující nejdůležitější body. To významně zjednodušuje implementaci opatření, protože administrativní pracovníci a výbory nemusí číst celý obecný plán.

II. Implementace a používání

Komuna v obecném plánu uvádí směr, jakým mají být využívány pozemky a vodní plochy a jak má být využíváno, rozvíjeno a konzervováno zastavěné

ticky všem aktérům slouží obecný plán jako podklad pro rozhodnutí týkajících se využívání půdy a vody.

Podrobný plán a stavební povolení

Vypracování podrobného plánu je způsob implementace záměrů obecného plánu a jejich rozpracování do většího detailu. Je-li návrh podrobného plánu slučitelný s obecným plánem a se stanoviskem přezkumu krajské správní rady, lze při schvalování podrobného plánu použít zrychlený postup, který celý proces výrazně zkracuje. Vyváženost obecného plánu mezi různými veřejnými zájmy a postoji k využívání půdy a stavebnímu rozvoji poskytují vodítko pro přezkoumání stavebního povolení v oblastech, kde neexistují žádné podrobné plány a územní předpisy.

Výjimka z ochrany pobřeží a zřízení chráněné oblasti

V obecném plánu lze specifikovat oblasti pro rozvoj venkova poblíž pobřeží (tzv. LIS). V těchto oblastech lze ze zvláštních důvodů použít výjimku a odvolání ochrany pláže při zhotovování podrobného plánu. V obecném plánu lze uvést místně cenné přírodní oblasti, kde má komuna v záměru vytvořit rezervaci – tímto způsobem lze chránit vysoké přírodní hodnoty.

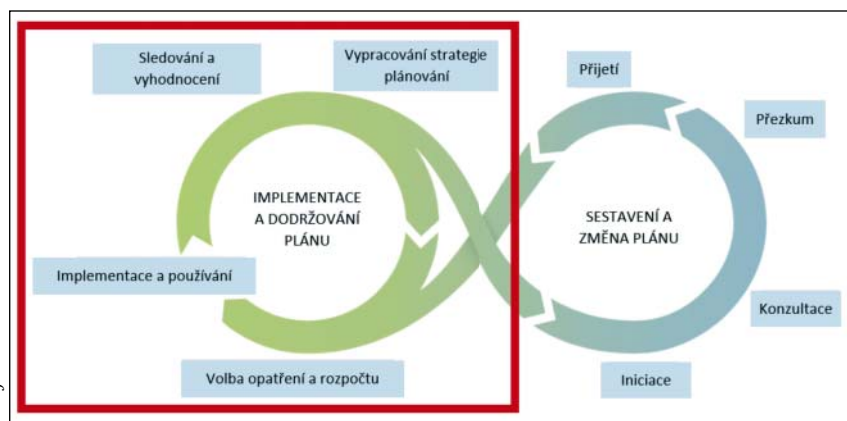
Oblastní předpisy

Obec může pomocí oblastních předpisů regulovat určité oblasti, respektive jejich využívání půdy a vodních ploch. Bývají to většinou oblasti, na které se nevztahuje podrobný plán, a oblastní předpisy umí v tomto případě nahradit obecný plán. Lze je také použít k naplnění národního zájmu týkajícího se životního prostředí.

III. Sledování a vyhodnocení

Kontrola obecného plánu

V průběhu užívání obecného plánu lze pomocí pravidelných analýz snadno zjistit, zda plán stále funguje jako vodící dokument. Odpovědnost za sledování má většinou rada komuny, která zároveň dokáže plnit požadavek PBL na vyhodnocení sledování holistickým způsobem – to je totiž umožněno složením rady. Následná opatření, která vze-

Proces implementace obecného plánu

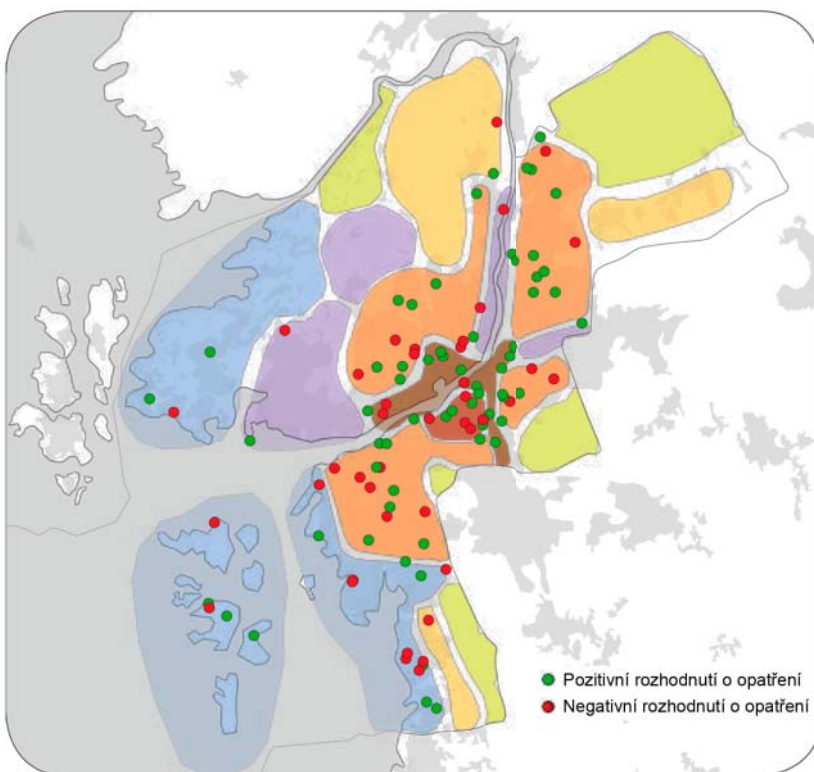
I. Opatření a rozpočet

Obecný plán je vodítkem pro dlouhodobý fyzický rozvoj obce. Bez ohledu na časový horizont jsou pro všechna opatření naplánovaná v obecném plánu vyžadovány finanční zdroje. Z tohoto důvodu by obecné plánování mělo být integrováno spolu s rozpočtářskou prací v organizaci komuny. Komuna by při svém ekonomickém plánování zároveň měla alokovat finanční prostředky a zdroje a stanovit pořadí, v jakém mají být opatření realizována. Díky tomu lze jasně sledovat aktivity komuny ve vztahu k cílům plánu.

Obecné plány bývají poměrně rozsáhlé a komplikované, což často snižuje jejich čitelnost a znemožňuje je-

prostředí. Pro dosažení tohoto stavu je třeba implementovat řadu opatření. Obecný plán je používán v mnoha kontextech různými aktéry. Například při zkoumání stavebních povolení mimo oblasti, pro které existuje platný podrobný plán, a jejich vztahu k využití zastavěného prostředí, rozvoji a uchování, je úředník udělující stavební povolení povinen řídit se pokyny z obecného plánu. Plánovač dopravní infrastruktury využívá obecný plán mimo jiné k podpoře rozvoje dopravní sítě. Odbor rozvoje komuny čerpá z plánu podporu při rozhodování, který pozemek koupit, nebo prodat (strategické výkupy pozemků mohou být prostředkem nebo strategií, která poskytne komuně lepší kontrolu nad rozvojem v oblasti využívání půdy a vody). Prak-

Rozhodnutí o opatření

V roce 2018 rozhodla rada komuny o udělení územního opatření v 67 případech a ve 41 případech územní opatření zamítla. V téže roce bylo přijato celkem 108 žádostí o územní opatření.

Oznámení o rozhodnutí jednotlivých opatření (pozitivní i negativní) jsou rozmístěna dle specifických oblastí územních plánů:

Centrum města: 17 (z toho 5 negativních)

Oblasti obnovy: 13 (z toho 3 negativní)

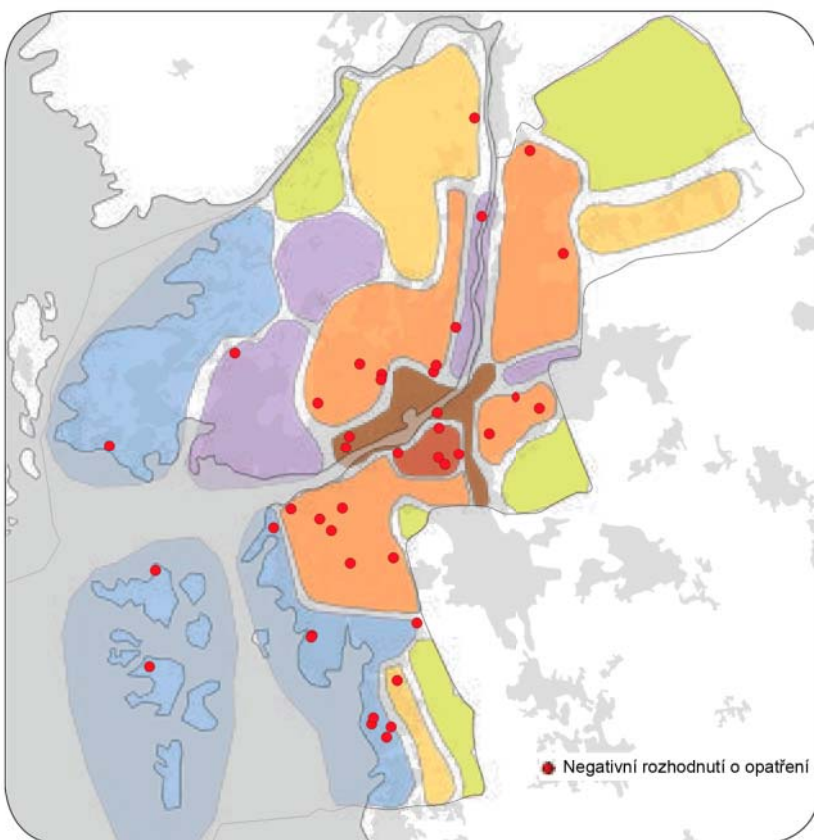
Město: 48 (z toho 18 negativních)

Průmysl, přístavy a logistika: 6 (z toho 3 negativní)

Pobřežní oblasti a souostrovní: 22 (z toho 11 negativních)

Vnější město: 3 (z toho 2 negativní)

Přírodní oblasti: 0

Pozitivní rozhodnutí o opatření

Zadaná územní opatření se ve většině případů (52 z 67) nacházejí v již vybudovaném městě, tj. v intravilánu, oblastech obnovy nebo v centru města. V rámci pobřežních oblastí a souostrovní bylo podáno 11 oznámení o opatření, 3 v jižním souostrovní, 2 v západním Hisingenu a 6 podél jižního pobřeží. Pozitivní rozhodnutí o opatření jsou distribuována relativně rovnoměrně na obou stranách řeky Göta.

Negativní rozhodnutí o opatření

V roce 2018 se stavební výbor rozhodl vydat zamítavé územní rozhodnutí ve 41 případech. Negativní rozhodnutí o opatření jsou po městě poměrně rovnoměrně rozmístěna.

jdou z průběžného sledování (provádí se každoročně nebo minimálně jednou za funkční období), nevedou vždy k revizi obecného plánu, ale poskytují základ pro postupná rozhodnutí týkající se obsahu revize a změny obecného plánu.

Cíle, k nimž obecný plán vede, by měly být sledovány a vyhodnoceny před prací se strategií plánování nebo při sestavování nového obecného plánu či jeho změn. Významný dopad na životní prostředí musí být sledován v souladu s kodexem životního prostředí a následně přezkumné stanovisko, které vychází ze sledování uplatňování plánu, musí obsahovat popis plánovaných opatření pro sledování závažných dopadů na životní prostředí, které by mohly nastat v průběhu implementace plánu.

Sledování a ověření funkčnosti a použitelnosti obecného plánu je důležitým vodítkem pro rozhodování o podrobných plánech a stavebních povoleních i v dalších věcech s tím souvisejících, ale také při posuzování stavebních povolení. Aktuální obecný plán odráží politickou vůli a současný pohled komuny na rozvoj, proto je nezbytné, aby směřoval vývoj komuny ke stanoveným cílům.

Dobrým příkladem kontinuálního sledování obecného plánu je například komuna Göteborg. Obecný plán Göteborgu je z roku 2009 s tím, že od té doby bylo učiněno pět následných opatření. Komuna průběžně sleduje 13 strategických cílů a geografické zaměření specifické pro danou oblast v plánu. Na strategické cíle navazují odborníci z různých oborových oblastí, například v otázkách bydlení a městského prostředí, přičemž provedou kvalitativní posouzení a textovou prezentaci. Mapová část zachycuje, kde proběhlo plánování a kde byla udělena stavební povolení, kolik domů bylo postaveno, formy nájmu, typy domů apod. Pro zajištění použití dat v různých oblastech se používají systémy GIS a automatizované výpisy vytvořené z administrativních systémů. Komuna také provádí sledování cílů v oblasti kvality životního prostředí, kde navazuje na podrobné plány, u nichž se předpokládá, že mají významný dopad na ži-

votní prostředí – pro usnadnění práce vyvinula komuna matici environmentálních cílů. Následná opatření jsou nakonec sepsána ve zprávě, která je schválena stavebním výborem.

Významné dopady na životní prostředí

Po přijetí obecného plánu, na který se vztahuje požadavek na strategické environmentální posouzení, je komuna povinna zjistit, jaký významný dopad na životní prostředí implementace plánu ve skutečnosti zahrnuje. Po jejich identifikaci lze přijmout vhodná opatření ke snížení nebo zabránění významnému dopadu na životní prostředí. Poté záleží na komunitě, aby rozhodla, jak a kdy budou následná opatření provedena.

Účelem monitorování významných dopadů na životní prostředí je zajistit schopnost komuny detekovat nepředvídané negativní dopady na životní prostředí a vytvořit podmínky pro přijetí vhodných nápravných opatření, která se dle PBL kontrolují v rámci sledování obecného plánu. O rozsahu a úrovni podrobnosti sledování významných dopadů na životní prostředí rozhoduje komuna. Pokud sledování plánu ukáže významný dopad na životní prostředí, který nebyl předpokládán v obecném plánu, lze jej zohlednit v strategii plánování – viz následující kapitola.

IV. Strategie plánování

Vypracování strategie plánování

Strategie plánování je nový územně plánovací dokument zavedený do systému teprve nedávno. Účelem strategie plánování je zjistit, zda došlo ke změnám v podmínkách plánování vzhledem k aktuálnosti obecného plánu a popsat pokračující práci komuny s obecným plánem spolu s vyhodnocením, do jaké míry je tento plán relevantní. Strategie nezahrnuje změnu v obecném plánu, měla by pouze poukázat, na co by se komuna měla zaměřit a zda existují části plánu, které je třeba změnit.

Pro sestavení strategie plánování musí komuna provést posouzení obecného plánu směrem do budoucna. K tomu je nápomocná plánovací strategie krajské správní rady, která obsahuje informa-

ce o nových nebo změněných národních nárocích. Případná diskuse mezi státem a komunou o nových nárocích však nepatří do procesu strategie plánování, ale do procesu změny obecného plánu nebo vypracování nového obecného plánu. V souvislosti s vypracováním plánovací strategie je vhodné analyzovat významný environmentální dopad, který implementace plánu skutečně měla, čímž se zároveň dodrží požadavek na sledování významných dopadů na životní prostředí podle environmentálního kodexu.

Přijmutí strategie plánování

Povinností obecní rady je do 24 měsíců po řádných volbách přijmout plánovací strategii. V současné době neexistuje žádná plánovací strategie, první bude přijata po nadcházejících řádných volbách v roce 2022, nejpozději však 11. září 2024. Jakmile je tento dokument přijat, musí být rozhodnutí vyvěšeno na úřední desce komuny. Do dvou týdnů po oznámení rozhodnutí pošle komuna strategii a výpis ze zápisu s rozhodnutím Národnímu výboru pro bydlení, výstavbu a plánování, krajské správní radě, regionu a dotčeným komunám a zároveň musí být veřejně k dispozici na webových stránkách komuny.

Proti rozhodnutí rady komuny přijmout strategii plánování se lze odvolat stejným způsobem a za stejných podmínek jako proti rozhodnutí o obecném plánu, tedy pouze v případě, že strategie nebyla vypracována zákonným způsobem. Jakmile uplyne doba pro odvolání, aniž by se kdokoli odvolal, nebo pokud byla všechna odvolání finálně přezkoumána a zamítnuta, nabude plánovací strategie účinnosti.

Role krajské správní rady v oblasti strategie plánování

Krajská správní rada je poskytovatelem základních dokumentů pro posouzení aktuálnosti obecného plánu obce. Tato dokumentace musí být předána komunitě ve druhé polovině období mezi dvěma řádnými volbami do zastupitelstva, komuna však může požadovat dokumentaci i při jiných příležitostech, protože strategii plánování lze během funkčního období měnit. V dokumentaci musí být uvedeny státní a meziobecní zájmy, které mohou

být důležité pro aktuálnost obecného plánu. PBL zároveň uvádí jako dostačující, aby krajská správní rada místo zaslání veškeré dokumentace komunu pouze informovala o tom, kde se daná dokumentace nachází.

V dokumentaci musí být uveden názor krajské správní rady na to, jak nové nebo změněné státní a meziobecní zájmy souvisejí s obecným plánem konkrétní komuny, a to v rozsahu celého obecného plánu. Dále musí být uvedeno, zda existuje nějaká část revizního stanoviska krajské správní rady k návrhu obecného plánu nebo jeho změně, která již neplatí. Tato dokumentace krajské správní rady by měla být zaslána komuně před rozhodnutím o přijetí strategie plánování.

Závěr

Švédská podoba regionálního plánu by se dala s přiměřeným odstupem přirovnat českým zásadám územního rozvoje. Oba dokumenty zpracovávají území na přibližně stejné úrovni (úroveň krajů, respektive regionů), obojí obsahuje grafickou i textovou část v podobném detailu. Tím ale společné rysy dokumentů končí. Zásadním rozdílem je větší „volnost“ švédského regionálního plánu, který nemusí vůbec

existovat, a pokud se regionální rada rozhodne pro jeho realizaci, je nezávazný a slouží jako podpůrný dokument, který neomezuje v rozvoji.

Podobné je to i v případě obecného plánu, který lze přirovnat k českému územnímu plánu. Obecný plán ale opět není direktivním dokumentem, ale slouží spolu s jeho doplňky, kterými jsou strategie plánování a přidružené analýzy, jako informační základna pro další, detailnější stupeň územního plánování, kterým je závazný dokument zvaný podrobný plán.

Vymezení limitů, příležitostí, hrozeb, potenciálních rozvojových míst, lokálních a regionálních center, vymezení prostor s ochranou přírody nebo zakreslení transportních a ostatních liniových tras ve švédském podání znamená vytvoření co nejlepšího základu pro plánování na co nejdetailejší úrovni, které však nemá fungovat jako omezující prvek, ale naopak má poskytovat příležitosti pro vytvoření co nejdokonalejšího podkladu pro rozvoj daného území.

Použité zdroje:

ŠVÉDSKO. Plan- och bygglagen (PBL): *Zákon o plánování a stavbě*. Ministerstvo financí SPN BB. 2010. SFS 2010: 900 (SFS 2020: 603). Dostupné z: <https://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2010:900>.

ŠVÉDSKO. Miljöbalk: *Environmentální zákoník*. Ministerstvo životního prostředí. 1998. SFS 1998: 808 (SFS 2021: 881). Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808.

ŠVÉDSKO. Miljöbedömningsförordning: *Nářízení o posuzování vlivů na životní prostředí*. Ministerstvo životního prostředí. 2017. SFS 2017:966 (SFS 2020:694). Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobedomningsforordning-2017966_sfs-2017-966.

ŠVÉDSKO. Tryckfrihetsförordningen: *Výhláška o svobodě tisku*. Ministerstvo spravedlnosti. 1949. SFS 1949:105 (SFS 2018:1801). Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/tryckfrihetsforordning-1949105_sfs-1949-105.

ŠVÉDSKO. Arkivlagen: *Archivní zákon*. Ministerstvo kultury. 1900. SFS 1990:782 (SFS 2019:866). Dostupné také z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/arkivlag-1990782_sfs-1990-782.

ŠVÉDSKO. Lag om regionalt utvecklingsansvar: *Zákon o odpovědnosti za regionální rozvoj*. Ministerstvo financí. 1900. SFS 2010:630 (SFS 2019:944). Dostupné z: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2010630-om-regionalt-utvecklingsansvar_sfs-2010-630.

ŠVÉDSKO. Samhällsplanering i Sverige. *Boverket*. 2021. [online] [cit. 2021-9-17]. Dostupné z: <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/>.

ŠVÉDSKO. PBL kunskapsbanken – en handbok om plan- och bygglagen. 2021. [online] [cit. 2021-10-13]. Dostupné z: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/>.

Ing. arch. Irena Klingorová
Katedra urbanismu a územního plánování
Fakulta stavební ČVUT v Praze
Architektonické studio ARQLY, Stockholm, Švédsko

ENGLISH ABSTRACT

Documents and processes within the Swedish planning system, Part I, by Irena Klingorová

This article follows the report on Swedish spatial planning published in the 5/21 issue of this journal. This time we describe in detail particular spatial planning documents within the planning system and present basic information in the context of the system as presented in the previous article. Part I is focused on regional planning and planning at the level of communer; the next part will follow with planning at the level of regions. The objective is to describe the documents, explain the responsibilities and engagement of actors involved and show the variety of legislation requirements, related documents and their cycles from origin to approval, practical application and options of termination or change.